**Ulkoministeriö** NEUVOSTORAPORTTI UM2018-00755

POL-30 Räty Markus(UM) 26.06.2018
JULKINEN

Asia
**Ulkoasiainneuvosto 25.6. ulko- ja puolustusministerikokoonpanossa**

Kokous
Ulkoasiainneuvosto 25.06.2018

Ulko- ja puolustusministereiden yhteisistunnossa tarkasteltiin turvallisuuden ja puolustuksen alalla saavutettua edistystä. Etenemiseen oltiin tyytyväisiä. Aiheista esillä oli mm. pysyvä rakenteellinen yhteistyö (PRY). Istunnossa hyväksyttiin neuvoston päätelmät turvallisuudesta ja puolustuksesta ja neuvoston päätös PRY-projektien yleisistä hallintosäännöistä. Jäsenmaat jouduttivat työn aloittamista kolmansien maiden osallistumisehtojen osalta. Siviilikriisinhallinnan kehittämiselle annettiin laaja tuki ja toivotettiin tervetulleeksi EU:n ulkosuhdehallinnon ja komission tiedonanto hybridiuhkiin vastaamisesta.

Ulko- ja puolustusministerit keskustelivat myös EU-Nato-yhteistyöstä, joka nähtiin hyvänä tapana tuoda Pohjois-Amerikkaa lähemmäksi Eurooppaa. Sotilaallinen liikkuvuuden ja hybridiuhkien torjunnan tärkeys tuotiin esiin monissa puheenvuoroissa. On tärkeää myös tunnistaa transatlanttisen suhteen tämänhetkiset haasteet mm. kaupan, Iranin ydinsopimuksen ja ilmastopolitiikan suhteen sekä työskennellä transatlanttisen yhteistyön kestävyyden eteen aktiivisesti.

Ulkoministeriosuuden ajankohtaisissa asioissa esillä olivat muun muassa Pohjois-Korea ja Pariisissa toukokuun lopussa järjestetty Libya-konferenssi.

Keskustelussa Punaisen meren alueesta korostettiin alueen strategista tärkeyttä EU:lle muun muassa merenkulun, kaupan ja turvallisuuden näkökulmasta. Toimet Punaisen meren alueellisen yhteistyön edistämiseksi ja alueellisen keskustelufoorumin perustamiseksi saivat jäsenmaiden tuen. Myös Somalian myönteisen kehityksen jatkumisen tärkeyttä painotettiin.

Tuettiin EU:n globaalistrategian toimeenpanon jatkamista. Tässä korostettiin sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän tukemista, EU:n alueellisten kumppanuuksien vahvistamista sekä hybridiuhkien vastaisen resilienssin rakentamista yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan prioriteetteina.

Jordanialle todettiin tarve välittää selkeä viesti tuesta. Vakaus on avainasemassa, sillä Jordanian on edettävä taloudellisissa ja yhteiskunnallisissa uudistuksissa.

Lounasaiheena ulkoministerit keskustelivat Jemenin tilanteesta.

## 1. Ulko- ja ja puolustusministereiden yhteisistunto

### 1.1. Turvallisuus ja puolustus

Tarkasteltiin turvallisuuden ja puolustuksen alalla saavutettua edistystä ja oltiin tyytyväisiä etenemiseen. Tämä näkyy myös komission esityksessä uudeksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi. Vuonna 2018 nähtiin tärkeäksi keskittyä puolustusaloitteiden toimeenpanoon ja jatkaa työtä päättäväisesti.

Keskustelussa merkittäväksi teemaksi nousi pysyvä rakenteellinen yhteistyö (PRY). Hyväksyttiin neuvoston päätelmät turvallisuudesta ja puolustuksesta sekä neuvoston päätös PRY-projektien yleisistä hallintosäännöistä. Päätös hallintosäännöistä toivotettiin useissa puheenvuoroissa tervetulleeksi. Sitoutuminen projekteihin nähtiin tärkeänä. Sitoumusten tarkentaminen ja jaksottaminen alkaa. Useat jäsenmaat näkivät tärkeänä jouduttaa työn aloittamista myös kolmansien maiden osallistumisehdoista projekteihin. Suorituskykyjen kehittämissuunnitelman (CDP) uudet prioriteetit hyväksytään viikon lopussa. Ne ovat täysin koherentteja Naton työn kanssa. Suorituskykyjen kehittämissuunnitelmaa esitetään myös siviilipuolelle.

Monissa puheenvuoroissa korostettiin sotilaallisen liikkuvuuden tärkeyttä ja alleviivattiin EU:n ja Naton yhteistyötä asiassa. Sotilaalliseen liikkuvuuteen liittyen neuvosto hyväksyi yleiset sotilaalliset vaatimukset, joiden pohjalta komissio alkaa kartoittaa aukkoja liikenneverkossa ja kaksoiskäyttömahdollisuuksia. Sotilaallisessa liikkuvuudessa saavutettuun edistykseen oltiin tyytyväisiä. Todettiin, että keskusteluissa ei ole kuitenkaan huomioitu tarpeeksi merellistä ulottuvuutta, missä on muistettava myös transatlanttinen linkki. Todettiin, että puolustuksen vuosittaisen arvion (CARD) tulee tuottaa syötteitä tulevista suorituskyvyistä. Tuki sotilaalliselle liikkuvuudelle seuraavasta monivuotisessa rahoituskehyksestä on tärkeää. Jäsenmaiden tulee alkaa toimeenpanna sotilaallisen liikkuvuuden sitoumuksia.

Myös Euroopan parlamentin ja neuvoston saavuttama sopu Euroopan puolustusteollisen kehittämisohjelmasta (European Defence Industrial Development Program, EDIDP) ja komission esitys Euroopan puolustusrahastoksi saivat kiitosta. Puolustusrahaston avoimuutta eri toimijoille peräänkuulutettiin niiden omistussuhteista riippumatta. Niin ikään painotettiin, että PRY, CARD ja Euroopan puolustusrahasto tulee toimeenpanna käytännöllisesti ja toisiaan vahvistaen.

Monet jäsenmaat pitivät Euroopan rauhanrahastoa positiivisena aloitteena ja kunnianhimoisena projektina, jonka rahoittamiseen täytyy löytää varoja. Myös poliittista keskustelua aiheesta tarvitaan ja sen kanssa pitäisi eräiden jäsenmaiden mukaan palata ministeritasolle. Aloite edellyttää lisäksi tarkempaa tutkimista etenkin taloudellisten vaikutusten ja hallintokysymysten kannalta, ja

jäsenmaiden roolia asiassa painotettiin. Vaikka aloitteeseen liittyviä varaumia, suunta nähtiin oikeana. Rahasto tulee linkittää muihin meneillään oleviin aloitteisiin. Konsensus päätöksenteossa tulee säilyttää ja jäsenmaiden tulee valvoa yhteisrahoitusta myös tulevaisuudessa.

EU:n kumppanuusyhteistyön kehittämistä pidettiin tärkeänä jatkaa. Yhteistyöhön kaivattiin strategisempaa ja räätälöidympää lähestymistapaa. Kaikkiin puolustusaloitteisiin tulee sisältyä mahdollisuus yhteistyöhön kumppaneiden kanssa, mutta samalla painotettiin puolustusyhteistyön hallitustenvälistä luonnetta. Yhteistyössä YK:n kanssa määritellään parhaillaan uusia prioriteetteja.

Salisburyn iskun nähtiin lisännen tietoisuutta hybridiuhista ja myös korostetaan yhteisen vastauksen merkitystä. Toivotettiin tervetulleeksi myös EU:n ulkosuhdehallinnon ja komission tiedonanto hybridiuhkiin vastaamisesta, jonka osana unionin ”Hybrid Fusion Cell”-yksikköä laajennetaan. Hybridiuhkiin vastaamiseksi täytyy kuitenkin tehdä enemmän ja aiheeseen on osoitettava myös varoja. Esimerkiksi EU:n kolmelle strategisen viestinnän tiimille tulee taata selkeä mandaatti ja osoittaa riittävät resursseja. Yhteistyö myös kumppanimaiden kanssa on tärkeää hybridiuhkiin vastaamiseksi. Kolmansien maiden osallistumisen tulee nojata näiden projekteille tuottamaan lisäarvoon.

Useissa puheenvuoroissa annettiin tuki siviilikriisinhallinnan kehittämiselle. Pidettiin tärkeänä edetä pragmaattisesti ja modernisoida operaatioita. Lisäksi todettiin tarve oikeanlaiselle henkilöstölle, joka on hyvin koulutettua ja nopeasti käytettävissä. Siviilikriisinhallinnan prosesseissa pitää varmistaa jäsenmaiden omistajuus ja ottaa huomioon yhteisten turvallisuus- ja puolustuspolitiikan hallitustenvälinen luonne. Lisäksi nähtiin tarpeellisena kehittää edelleen sotilas- ja siviilipuolen yhteistyötä.

### 1.2. EU-Nato-yhteistyö

EU-Nato-yhteistyö ja järjestöjen välisen poliittisen dialogin todettiin olevan hyvällä tasolla. Vahvempi yhteistyö on hyvä tapa tuoda myös Pohjois-Amerikkaa lähemmäksi Eurooppaa. Samalla pitää tunnistaa transatlanttisen suhteen tämänhetkiset haasteet mm. kaupan, Iranin ydinsopimuksen ja ilmastopolitiikan suhteen. Transatlanttisen suhteen kestävyyden eteen tulee työskennellä aktiivisesti.

Uskottiin yhteyden säilyttämisen olevan mahdollista erimielisyyksistä huolimatta, kolmen syyn perusteella: 1) erimielisyyksistä on selvitty ennenkin (mm. Suezin kriisi, Ranskan irtautuminen Natosta ja Irakin sota) ja sama tulee varmistaa nyt; 2) molempien strateginen intressi on yhteistyön varmistaminen. Se on hyväksi Euroopalle, mutta myös Pohjois-Amerikalle. Etenkin uusien uhkien edessä yhteistyö ja yhteisrintama ovat tärkeitä, vaikka eri suunnista ulkopuolelta pyritään hajottamaan tämä rintama ja yhteistyö; 3) siteet turvallisuudessa ja puolustuksessa ovat vahvistuneet muista erimielisyyksistä huolimatta.

Parasta olisi ratkaista kaikki erimielisyydet, mutta ellei tähän pystytä, tulee ainakin yhteistyötä turvallisuudessa ja puolustuksessa edistää. Yhdysvallat ja Kanada lisäävät läsnäoloaan Euroopassa. Trumpin hallinnon käytännön panos Euroopan turvallisuuteen on kasvanut 40 %. Kerrottiin, että Naton heinäkuun huippukokouksessa lisätään joukkojen valmiutta, vahvistetaan uusi

komentorakenne, sovitaan Irakin koulutusoperaatiosta ja vahvistetaan EU-Nato-yhteistyötä.

Keskustelussa alleviivattiin vahvan transatlanttisen suhteen olevan koko EU:n intresseissä. Korostettiin, että EU:n puolustusaloitteet kontribuoivat myös vahvempaan Natoon ja transatlanttiseen yhtenäisyyteen. Tulee viestiä selvästi, että EU:n puolustusyhteistyön kehittäminen hyödyttää sekä EU:ta että Natoa. Kyse ei ole kilpailusta tai ristiriidasta: jäsenmaat omistavat edelleen suorituskyvyt, ja niiden vahvistaminen lisää Euroopan turvallisuutta sekä transatlanttista taakanjakoa. Painotettiin myös puolustusaloitteiden avoimuutta sekä koherenssia Naton kanssa. EU:n ulkopuolisten liittolaisten mahdollisimman laaja mukaanotto uusiin puolustusaloitteisiin on erittäin tärkeää.

Oltiin tyytyväisiä siihen, että EU-Nato-yhteistyöllä on rooli heinäkuun huippukokouksessa. Lisäksi Eurooppa-neuvoston toivottiin korostavan yhteistyön syventämistä erityisesti nykyisessä turvallisuustilanteessa. Organisaatioiden eri työkalujen ja vahvuuksien hyödyntäminen tuo selvää lisäarvoa. Painotettiin vahvan viestin tärkeyttä uudessa EU-Nato-yhteisjulistuksessa. Yhteisjulistuksen on tarkoitus toivottaa tervetulleeksi EU:n puolustusaloitteiden kehittäminen.

Yhteistyö etenee hyvin monilla aloilla, kuten hybridiuhkiin vastaamisessa, jossa Helsingin osaamiskeskusta hyödynnetään hyvin. Yhteistyö toimii myös rinnakkaisissa ja koordinoiduissa harjoituksissa. Sotilaallisen liikkuvuuden merkitystä korostettiin ja painotettiin sen osalta tullikäytäntöjen helpottamista ja infrastruktuurin parantamista. Sotilaallisessa liikkuvuudessa on kyse kahdenvälisestä puolustusyhteistyöstä, harjoituksista, operaatioista, huoltovarmuudesta ja kollektiivisesta puolustuksesta. Sekä EU:n että Naton tulee löytää tapoja kaikkien näiden aspektien käsittelemiseen. Nato on sijoittanut kaksi miljardia euroa infrastruktuurin kehittämiseen, mutta lainsäädäntöesteisiin tulee vielä puuttua.

## 2. Ulkoministereiden osuus

### 2.1. Ajankohtaiset asiat

Nostettiin aluksi esiin Koreoiden välinen tapaaminen ja sitä seurannut USA:n ja Pohjois-Korean tapaaminen Singaporessa. Nämä nähtiin askeleina eteenpäin ja olevan linjassa yhteisten pyrkimysten kanssa. Vuoropuhelua tarvitaan, mutta samalla on luotava vahvaa painetta. Nähtiin tärkeänä, että ministerit kävisivät keskustelua neuvostoissa EU:n tuesta tilanteelle.

Jäsenmaiden huomioissa nostettiin esiin Ukraina ja viitattiin siellä hyväksyttyyn korruptionvastaiseen lakiin ja pidettiin tärkeänä, että EU huomioi sen. Esille nostettiin osassa puheenvuoroista myös useita Venäjän toimia, jotka rikkovat Minskin sopimusta.

Esillä olivat niin ikään 29.5. Pariisissa järjestetyn Libya-konferenssin tulokset. Konferenssi oli omalta osaltaan pyrkimys löytää poliittinen ratkaisu Libyan tilanteeseen. Lopputuloksena sovittiin vaalien järjestämisestä Libyassa 10. joulukuuta. Lisäksi oli sovittu ponnisteltavan kohti hallinto-, talous- ja turvallisuusinstituutioiden yhdistämistä.  Pidettiin tärkeänä, että myös ne tahot,

jotka eivät osallistuneet konferenssiin, ovat prosessissa mukana. Muistutettiin, että EU:n on tärkeä antaa tuki YK:n työlle Libyassa. Tarvitaan oikeat olosuhteet ja lainsäädäntökehikko, jotta vaalit voidaan järjestää. Tässäkin osallistava dialogi on tärkeää.

Huomioitiin myös Kreikan työ Kreikan ja Makedonian välisen nimikysymyksen ratkaisemisessa.

## 2.2. Afrikan sarvi / Punainen meri

Todettiin Punaisen meren alueen olevan EU:lle strategisen tärkeä alue mm. merenkulun vapauden turvaamisen näkökulmasta. Alueen epävakautta ovat lisänneet Persianlahden maiden välinen kriisi, johon ei ole odotettavissa nopeaa ratkaisua, Jemenin sota ja eri toimijoiden kilpailu alueella. Nämä tekijät ovat vaikuttaneet negatiivisesti jo entisestään hauraaseen Afrikan sarveen ja EU:n investointeihin alueella. EU:lla on alueella merkittävä läsnäolo, ml. kolme YTTP-operaatiota ja kolmen miljardin euron kehitysyhteistyö. Tarvetta voi olla vahvemman roolin ottamiseen myös alueellisen yhteistyön edistämisessä. EU voisi lisätä kanssakäymistään alueen toimijoiden kanssa ja tukea inklusiivisen alueellisen yhteistyörakenteen perustamista. Yhteistyössä voitaisiin keskittyä toimijoiden yhteisiin intresseihin, kuten meriturvallisuus, kauppa, infrastruktuuri, ruokaturva, rauha ja turvallisuus sekä muuttoliike alueella.

Samalla on tärkeää vahvistaa Afrikan sarven sisäistä yhteistyötä. Tätä on jo tuettu EU:n Afrikan sarven edustajien työn kautta ja aloittamalla ulkoministerikokoukset Afrikan sarven alueellisen yhteistyöjärjestön IGAD:in kanssa. EU:n tulee tukea alueen uutta dynamiikkaa: Etiopian uuden pääministerin toimet suhteiden parantamiseksi Persianlahteen ja Eritreaan ovat merkittävä avaus, samoin Eritrean historiallinen päätös lähettää Addis Abebaan delegaatio käymään neuvotteluja suhteen parantamisesta. Ilmaistiin kuitenkin huoli EUTM Somalian henkilöstöongelmista ja toivottiin jäsenmaiden kiinnittävän huomiota asiaan. Koettiin harmillisena, jos operaation vahvuus heikkenee juuri nyt, kun tulisi panostaa turvallisuustransitioon, ja Somaliassa on mahdollisuus aitoon muutokseen. Samasta syystä painotettiin ministeritason osallistumisen tärkeyttä EU-maista 16.–17.7. Brysselissä järjestettävään Somalia-kumppanuusfoorumiin (SPF).

Tuotiin esille Afrikan sarven kehityshaasteet köyhyydestä ilmastokriisiin, huonoon hallintoon, työttömyyteen, resilienssin ja investointien puutteeseen. Näiden todettiin johtavan väestön pakkosiirtymisiin ja lisäävän radikalisoitumisen uhkaa. EU tukee aluetta kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun (450 miljoonaa euroa vuonna 2017) kautta, mutta myös poliittisen vuoropuhelun vahvistamiselle on tarvetta. Tuettiin vahvasti aloitetta alueen toimijoiden tuomiseksi saman pöydän ympärille. Yhteismissiota Persianlahdelle suunnitellaan ja yhteistyössä laaditaan käytännön esityksiä yhteistyön aloista. SPF on ratkaisevan tärkeä Somaliassa saavutetun edistyksen jatkamiseksi.

Jäsenmaiden puheenvuoroissa tuettiin EU:n aktiivista roolia alueellisen yhteistyö- ja keskustelufoorumin perustamiseksi Punaiselle merelle. Puheenvuoroissa alueen strategista tärkeyttä EU:lle korostettiin niin merenkulun, kaupankäynnin, muuttoliikkeen, ilmaston ja ympäristön, kuin myös terrorismin ja ihmiskaupan vastaisen taistelun näkökulmasta, ja EU:n intresseissä nähtiin olevan tukea

alueen vakautta, koska sen ongelmat heijastuvat myös EU:n turvallisuuteen. Haasteena nähtiin olevan luottamuksen rakentaminen ja yhteisten intressien määrittely, missä tarvitaan kaikkien jäsenmaiden tukea. Muistutettiin EU:n alueella olevan hyviä alueellisen yhteistyön esimerkkejä, esim. ETYJ ja Itämeren yhteistyö.

Painotettiin myös meriturvallisuuden merkitystä, joka on erään puheenvuoron mukaan heikentynyt erityisesti Jemenin sodan vuoksi. Todettiin myös Afrikan sarven maiden olevan vaikeassa tilanteessa Persianlahden kriisissä osapuolten vaatiessa niitä valitsemaan puolensa. Persianlahden maat ovat tärkeitä investoijia alueella, mutta niiden vaikutus on myös negatiivista. Painotettiin tarvetta tukea IGAD:ia. Esitettiin huoli Afrikan sarven humanitaarisesta tilanteesta ja kuivuudesta, militarisoitumisesta ja siitä, että ulkopuoliset toimijat siirtävät keskinäiset kiistansa Somaliaan ja Etelä-Sudaniin.

Afrikan sarven alueella nähtiin myös tapahtuneen myönteistä kehitystä, jota EU:n tulisi pyrkiä tukemaan. Erityisesti mainittiin Etiopian johdon uudistusaloitteet ja suhteiden parantuminen Eritreaan, Kenian sisäisen vuoropuhelun edistyminen ja Niilin patoasiasta käydyt kolmikantaneuvottelut. Korostettiin tarvetta edistää Etiopian ja Eritrean rajakiistan ratkaisua kaikin välinein, painotettiin tarvetta lopettaa Eritrean eristäminen, ja odottaa siltä rakentavampaa roolia.

Somalia-kumppanuusfoorumin tärkeyttä painotettiin ja toivottiin jäsenmaista korkean tason osallistumista. Painotettiin tarvetta jatkaa EU:n tukea AMISOM:ille. Turvallisuusvastuun siirtäminen AMISOM:ilta Somalian armeijalle tulee edetä YK:n päätöslauselman mukaisesti. Transitiosuunnitelman toimeenpanon tulisi edetä turvallisuustilanteen mukaisesti, joka tulee huomioida myös EU-tuessa. Huomautettiin myös, ettei Somalian turvallisuustilannetta ratkaista vain sotajoukoin, tarvitaan myös poliisivoimia ja paikallisten konfliktien ratkaisua, jotka ovat olennaisia kestävän vakauden aikaansaamiselle.

## 2.3. EU:n globaalistrategia

Käsiteltiin 2016 hyväksytyn EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian (EUGS) toimeenpanon edistymistä viimeisen vuoden aikana. Käytiin läpi tähänastista edistystä EUGS:n toimeenpanossa erityisesti a) puolustus- ja turvallisuusyhteistyön syventämisessä b) integroidun lähestymistavan viemisessä käytäntöön konfliktinestotyössä ja kumppanimaiden resilienssin tukemisessa c) alueellisten kumppanuuksien vahvistamisessa sekä d) EU:n toiminnassa sääntöpohjaisen multilateralismin vahvistamiseksi. Korostettiin globaalistrategian (EUGS) asettavan ”kompassin” ja tiekartan EU:n yhteiselle ulko- ja turvallisuuspolitiikalle.

Todettiin toimintaympäristön muuttuneen yhä vaikeammaksi. Huomattiin puolustusyhteistyön syventämiseksi tehdyt päätökset sekä kumppanimaiden resilienssituen saaneen toistaiseksi suurimman huomion osakseen – myös julkisuudessa. EUGS:n toimeenpanoa painotettiin jatkettavan kaikilla prioriteettialueilla, mutta erityisinä painopisteinä vallitsevassa kansainvälispoliittisessa tilanteessa mainittiin EU:n alueellisten kumppanuuksien vahvistaminen ja sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän tukeminen.

Puheenvuoron käyttäneet jäsenmaat ilmaisivat tukensa globaalistrategian täysipainoisen toimeenpanon jatkamiselle sekä jakoivat näkemyksen sääntöpohjaisen multilateralismin vahvistamisen tärkeydestä. Multilateralismin vahvistamisen osalta nostettiin esiin erityisesti EU:n toiminnan Iranin JCPOA-ydinsopimuksen turvaamiseksi sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden tukemiseksi. Esitettiin kansainvälisen humanitaarisen oikeuden (IHL) edistämiseen keskittyvän EU-erityisedustajan tehtävän perustamista.

Jäsenmaat esittivät lisäpainotuksia EU:n alueellisiin kumppanuuksiin varsinkin Länsi-Balkanin ja itäisen sekä eteläisen naapuruston tukemiseksi. Näiden alueiden vakauden ja resilienssin tukeminen painotettiin palvelevan myös EU:n omaa turvallisuutta. Muistutettiin laajentumisperspektiivin tärkeydestä Länsi-Balkanilla. Todettiin Mustanmeren ja Keski-Aasian nousevan kumppanuuksien näkökulmasta aiempaa keskeisempään rooliin. Korostettiin terrorismintorjunnan tärkeyttä sekä sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden yhtymäkohdissa tapahtuvan toiminnan kehittämistä. Vedottiin erillisen naapuruuspolitiikkainstrumentin säilyttämiseksi seuraavalla rahoituskehyskaudella.

Useat jäsenmaat korostivat sekä unionin sisäisen että kumppanimaiden resilienssin vahvistamista hybridiuhkia vastaan. Esiintyi myös paheksuntaa siitä, että eräiden maiden propagandakanavat pystyvät yhä tekemään vahingollista vaikutustyötään joidenkin jäsenmaiden TV-verkkojen kautta. EU:n strategiseen viestintään vihamielistä informaatiovaikuttamista vastaan esitettiin tarvitaan lisäresursseja. Korostettiin parempaa varautumista kyberhyökkäyksiin sekä siviilikriisinhallinnan kehittämistä.

Toivottiin EU:n reagoivan voimakkaammin Venäjän yhä heikentyvään ihmisoikeustilanteeseen ja ehdotti neljän jäsenmaan asettamien ns. Magnitsky-pakotteiden ottamista käyttöön muissakin jäsenmaissa. Huomautettiin myös, että jäsenehdokasmailta on edellytettävä sitoutumista EU:n arvoihin sekä YUTP-linjauksiin; muille ehdokasmaille on demoralisoivaa, mikäli jonkun maan kanssa jäsenyysprosessissa edetään ilman tällaista sitoutumista.

Eräissä puheenvuoroissa todettiin toimeenpanoraportin sisältävän muuttoliikkeen osalta elementtejä, jotka menevät Eurooppa-neuvoston yhteisiä linjauksia pidemmälle ja kehotettiin pysymään päämiestasolla sovituissa puitteissa.

Korostettiin myös konfliktinestotoiminnan tärkeyttä; sen tulisi saada enemmän huomiota osakseen varsinkin EU:n rauhanvälitystyön lisäresurssien muodossa.

## 2.4. Jordania

Huomioitiin, että Jordania on EU:n todellinen ja yksi harvoista kumppaneista alueella. Jordanian todettiin olevan myös arvokas kumppani esimerkiksi väkivaltaisen radikalisaation vastaisessa työssä. On ehdottoman tärkeää, että EU antaa täyden tukensa Jordanialle. EU:n tulee lähettää vahva poliittisen tuen viesti - on näytettävä sitoutumisemme. Syyrian eteläosien tilanne ja sen vaikutus Jordaniaan huolestuttaa. Täytyy välittää viesti, että EU ymmärtää Jordanian keskeisen roolin – Jordanian vakaus on tärkeää. Myös humanitaarisen tuen jatkaminen ja lisääminen huomioitiin tärkeänä.

Viimeisen kolmen vuoden aikana EU on antanut Jordanialle merkittävää taloudellista tukea ja lisärahoitusta on suunnitteilla. EU on tukenut Jordaniaa 1,8 miljardilla eurolla Syyrian kriisin alusta. Tämän vuoden aikana ollaan myöntämässä uusia lainoja 200 miljoonaa euroa. Myös EU suhtautuminen myönteisesti Jordanian pyyntöön alkuperäsääntöjen joustavoittamisesta on merkki EU:n halusta tukea maata. Jordania saa taloudellista tukea myös muilta, mm. USA:lta, Persianlahden maiden yhteistyöjärjestöltä ja Qatarilta. EU:n viestin tulee kuitenkin olla, että Jordanian täytyy pitää fokus myös talous- ja yhteiskunnallisissa uudistuksissa kuten verouudistuksessa. Niin ikään kaivataan naisten osallistumista ja inklusiivisia prosesseja sekä yhteisymmärrystä uudistusten välttämättömyydestä. Maan tilanne ei ole helppo, ja on ymmärrettävää, että kansalaiset ovat huolestuneita uudistuksista, mutta jos niitä ei tehdä nyt, tilanne muuttuu heille vielä kovemmaksi.

On myös katsottava, miten talouden osalta toimitaan niin, että sillä on todellista arvoa Jordanialle. Pakolaisleirien rahoitus on vaikeuksissa, ja UNRWAlla, UNICEFilla ja muilla toimijoilla ei ole enää samaa varmuutta rahoituksesta kuin aiemmin. Tuotiin esiin, että Jordanialla on iso huoli, että uusi merkittävä joukko pakolaisia tulee Syyriasta. Vaikka kyse on enemmän YK-keskustelusta, EU:lla on asiassa vaikutusvaltaa. Jordanian kysymys pakolaisten mahdollisesta sijoittamisesta Syyrian hallinnon hallitsemalla alueelle on legitiimi.

Pidettiin tärkeänä, että Jordaniaa tuetaan turvallisuuskysymyksissä ja rajojen hallinnassa. Myös talouden tukeminen ja syyrialaisten pakolaisten työmarkkinoille pääsyn edistäminen nähtiin tärkeänä. Katsottiin, että EU:n tulee huomioida, miten pakolaisten suuri määrä on vaikuttanut yhteiskunnalliseen kehitykseen. Ilman pakolaisten suurta määrää, Jordania olisi pystynyt käyttämään enemmän rahaa omiin kansalaisiinsa. Esille nousi myös myöhemmin tänä vuonna järjestettävä Jordania-konferenssi. Sen fokus on taloudellisessa, yhteiskunnallisessa ja poliittisessa resilienssissä.

## 2.5. Muut asiat

Kerrottiin Burgasissa 31.5.–1.6. järjestetystä Mustanmeren alueen maiden ministerikonferenssista. Alueen yhteistyötä on vahvistettava, erityisesti meriagenda huomioitiin tärkeänä. EU:n tulisi tarkastella uudella otteella Mustanmeren alueen yhteistyötä, mikä olisi myös osa globaalistrategian toimeenpanoa.

Kerrottiin myös tapaamisista Israelin sekä Palestiinan johtajien kanssa. Molemmat osapuolet suhtautuivat varsin skeptisesti rauhanprosessiin. YK:n Lähi-idän rauhanprosessin suunnitelman osalta oli ilmaistu epäily fokuksen siirtymisestä poliittisesta humanitaariseksi. Toisaalta yleinen tunnelma Israelin puolelta oli ollut, että EU ei ymmärrä Israelin huolia eikä tee tarpeeksi Gazan tilanteen osalta. Palestiinalaisosapuoli taas katsoi, että EU:n tulisi ottaa vahvempi rooli. Osassa jäsenmaapuheenvuoroista yhdyttiin näkemykseen EU:n vahvemman roolin tarpeesta. Tulee myös pohtia, miten vastata toivottomuuteen ja antaa tulevaisuudenuskoa palestiinalaisnuorisolle.

Nostettiin esiin myös itäinen kumppanuus, joka täyttää kymmenen vuotta ensi vuonna. Kyse on tärkeästä ja menestyksekkäästä politiikasta. Viestintä erityisesti nuorille on avainasemassa.

## 2.6. Jemen

*Lounasaiheena ollut Jemenin tilanne käsiteltiin ministerikokoonpanossa. Vieraana oli YK:n Jemen-erityislähettiläs Martin Griffiths.*

Suomen edustajat
Ulkoministeri Timo Soini, puolustusministeri Jussi Niinistö ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

Liitteet

Viite

| | |
|---|---|
| Asiasanat | Afrikan sarvi, Jordania, NATO, YTPP, YUTP |
| **Hoitaa** | **PLM, UM** |
| Tiedoksi | EUE, LVM, OKM, OM, PE, SM, TEM, TPK, VM, VNK, VTV |